

AML Risk Assessment: regulácia, realita, zodpovednosť

12.2.2026, AML v SR, Hana Holečková, senior compliance špecialita, Československa obchodná banka, a.s.

Regulačný základ (FATF & EÚ)

- **FATF odporúčanie č. 1 (2012)** – „od finančných inštitúcií by sa malo vyžadovať, aby prijali primerané opatrenia na identifikáciu a posúdenie rizík prania špinavých peňazí a financovania terorizmu“
- Hodnotenie rizík zahŕňa všetky relevantné faktory
 - klienti
 - krajiny a geografické oblasti
 - produkty a služby
 - transakcie a distribučné kanály
- **EÚ smernica AMLD4 / AMLD5 2018**
 - risk assessment musí byť primeraný veľkosti a povahe inštitúcie
 - musí byť zdokumentovaný, aktualizovaný a dostupný regulátorovi
 - politiky a kontroly schvaľuje vrcholový manažment

Regulačný základ (SR)

- **Hodnotenie rizík AML** zákon č. 297/2008 Z. z. (AML zákon)
 - kľúčovým pilierom ochrany pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti. Povinné osoby musia identifikovať, posudzovať a aktualizovať riziká spojené s ich činnosťou.
 - Čo musí hodnotenie povinnej osoby obsahovať
 - Typy klientov: Rozlišovanie medzi nízkorizikovými a vysokorizikovými klientmi (napr. politicky exponované osoby).
 - Produkty a služby: Rizikovosť konkrétnych finančných operácií alebo ponúkaných služieb.
 - Geografické riziko: Krajiny pôvodu klientov alebo cieľové destinácie transakcií.
 - Distribučné kanály: Spôsob nadviazania vzťahu (napr. osobne vs. online bez fyzickej prítomnosti)
- Hodnotenie musí byť spracované písomne a musí byť súčasťou Programu vlastnej činnosti povinnej osoby.
- Povinné osoby sú povinné toto hodnotenie pravidelne aktualizovať, najmä pri zmene rizikových faktorov alebo na požiadanie FSJ.

3

Úrovne hodnotenia rizík AML

Hlavné úrovne hodnotenia

- **Národné hodnotenie rizík (NHR):** Vypracúva ho Finančná spravodajská jednotka (FSJ) v spolupráci s ďalšími orgánmi a schvaľuje ho vláda SR.
 - vyplýva z § 26a zákona č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu, ako aj z čl. 7 Smernice Európskeho parlamentu a Rady o predchádzaní využívania finančného systému na účely prania špinavých peňazí a financovania terorizmu č. 2015/849.
 - Projekt NHR koordinuje Finančná spravodajská jednotka Prezídia Policajného zboru. Na samotný proces hodnotenia rizík bola použitá nová metodika Rady Európy.
 - Správa z III.KOLA Národného hodnotenia rizík
 - Sektor bankovníctva – stredne vysoké riziko
- **Individuálne hodnotenie rizík:** Každá povinná osoba (napr. banky, realitné kancelárie, účtovníci, advokáti) si musí vypracovať vlastné posúdenie rizík prispôbené povahe jej biznisu.

4

Risk assessment (RA) - Individuálne hodnotenie rizík

RA by malo pokrývať všetky relevantné ML/TF rizikové faktory.

Cieľom je určiť:

- rizikový profil inštitúcie
- primeranosť a efektívnosť mitigujúcich opatrení
- výsledné reziduálne riziko, a to by
- malo byť schválené v rámci risk apetitu inštitúcie.
Ak nie je → okamžité prijatie dodatočných opatrení.
- Politiky, kontroly a postupy musia byť schválené vrcholovým manažmentom
- **Individuálne hodnotenie rizík:** Každá povinná osoba (napr. banky, realitné kancelárie, účtovníci, advokáti) si musí vypracovať vlastné posúdenie rizík prispôbené povahe jej biznisu.

5

Regulačné zdroje rizikových faktorov

- EBA Opinion on ML/TF Risks (13. 7. 2023)
- EBA Guidelines k CDD a ML/TF rizikám (EBA/GL/2021/02 + EBA/2023/03)
- Lokálna AML legislatíva
- Národné hodnotenia rizík a metodické usmernenia NBS
- Informácie od regulátorov (usmernenia, sankcie)
- FIU a orgány činné v trestnom konaní (typológie, hrozby)

Risk assessment – čo je a čo nie je

Čo JE AML Risk Assessment

- Systematické posúdenie rizika prania špinavých peňazí a financovania terorizmu
- Založený na risk-based approach (RBA)
- Hodnotí kombináciu:
 - klientov
 - produktov a služieb
 - distribučných kanálov
 - geografických faktorov
- Slúži ako základ pre nastavenie AML/CFT kontrol

6

Čo NIE JE AML Risk Assessment

- Nie je jednorazové cvičenie „do šuplíka“
- Nie je len zoznam klientov alebo krajín
- Nie je iba transakčný monitoring
- Nie je čisto regulatorná formalita
- Nie je náhrada KYC alebo CDD procesov

Risk-Based Approach (RBA) v AML – mýtus vs. realita

MÝTUS

- „RBA znamená menej kontrol“
- „Keď máme RBA, nemusíme robiť všetko“
- „RBA = subjektívny pocit rizika“
- „RBA je len pre high-risk klientov“
- „Regulátor očakáva rovnaký prístup ku všetkým“

REALITA

- RBA znamená **primeranosť kontrol podľa rizika**
- Vyššie riziko = **viac a hlbšie kontroly**
- Nižšie riziko = **zjednodušené, ale zdokumentované postupy**
- RBA musí byť **podložená dátami a analýzou**
- RBA je **očakávaný štandard** zo strany regulátora (NBS, FATF)“

Prechod k praxi

Compliance vs. biznis

Biznis: „Chceme rásť, uzatvárať obchody rýchlo, nestratiť klienta“

Kľúčové napätia

- Čas vs. kontrola (rýchle rozhodnutie vs. due diligence)
- Prísnosť vs. flexibilita (striktné pravidlá vs. zákaznícka skúsenosť)
- Zodpovednosť vs. cieľ (regulačná bezpečnosť vs. obchodný cieľ)

Cieľ riešenia

- **Spoločná zodpovednosť:** Compliance podporuje biznis, biznis dodržiava pravidlá
- **Risk-based kompromis:** identifikovať kde je flexibilita a kde nie

9

Rola CORM –medzi reguláciou a operatívou

- **CORM = spojka medzi biznisom a compliance**
- Zabezpečuje, že **regulačné požiadavky sa implementujú efektívne do operácií**
- Hlavné úlohy:
 - implementácia a monitorovanie AML/CFT pravidiel
 - koordinácia medzi compliance, risk a biznis tímami
 - reporting rizík a odporúčaní manažmentu
 - podpora risk-based rozhodnutí
- CORM = **pragmatický filter** – prekladá reguláciu do operatívnej praxe

10

Kto je CORM

CORM JE

- Spojka medzi **reguláciou a biznisom**
- Zodpovedný za **implementáciu a monitorovanie AML/CFT pravidiel**
- Koordinuje medzi **compliance, risk a operatívou**
- Podporuje **risk-based rozhodovanie**
- Zabezpečuje **auditovateľnú dokumentáciu a reporting rizík**

CORM NIE JE

- Nie je „len kontrolór“ alebo policajt biznis tímu
- Nie je náhrada za **compliance alebo risk manažment**
- Nie je administratívna alebo formálna pozícia bez praktického dopadu

11

Prečo tento model funguje

Kľúčové body

- **Prepojenie regulácie, interných procesov a biznisu** → riziká sú identifikované a riadené v reálnej operative
- **Risk-based approach** → zdroje a kontrola sú sústredené tam, kde je riziko najvyššie
- **Otvorené riziká a reziduálne riziká** → aktívne riadenie, nie len pasívna dokumentácia
- **Rola CORM** → koordinácia a preklad regulácie do praxe
- **Auditovateľná dokumentácia** → dôkaz pre regulátora a podpora manažérskych rozhodnutí

Výsledok

- Efektívne riadenie AML/CFT rizík
- Vyvážená kontrola vs. biznis flexibilita
- Transparentný a obhájiteľný systém

12

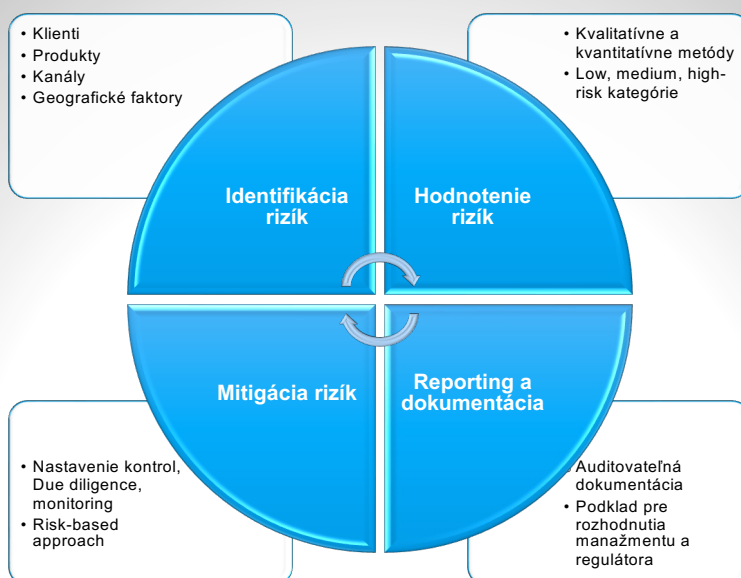
Ako prebieha AML risk assessment

Spoločný kontext AML Risk Assessment

- Systematický proces identifikácie, hodnotenia a mitigácie rizík ML/TF
- Založený na **risk-based prístupe (RBA)**
- Cieľ: **pochopenie, kde sú najväčšie riziká** v klientskom portfóliu, produktoch, kanáloch a geografii
- Prepojenie medzi:
 - **Regulačný rámec** (AML/CFT, FATF, NBS)
 - **Interné politiky a procesy**
 - **Biznis operácie a produktová realita**
- Výstup = **auditovateľná dokumentácia a podklad pre rozhodovanie**

13

Risk assessment- krok po kroku..

14

Hodnotenia rizika

Fáza 1: Identifikácia a hodnotenie inherentných rizík

- Berú sa do úvahy všetky príslušné inherentné rizikové faktory na úrovni klienta, produktov / služieb, transakcií, distribučných kanálov a geografickej úrovne.

Fáza 2: Hodnotenie zmierňujúcich opatrení (= gap analýza)

- Umožňuje subjektu (povinnej osobe) pochopiť, ako a do akej miery sú vystavené ML /TF

Fáza 3: Prijatie ďalších zmierňujúcich opatrení

- Nové alebo ďalšie opatrenia na adekvátne riadenie alebo zmiernenie rizika
- V prípade ak sa súčasné opatrenia na riadenie rizík javia ako nedostatočné
- Stanoví sa vhodný termín pre konkrétnu implementáciu týchto opatrení

15

Otvorené riziká ako súčasť RA

Kľúčové body

- **Otvorené riziká** = identifikované riziká, ktoré nie sú úplne mitigované
- Príklady: Nové produkty alebo služby, Komplexné klientské štruktúry, Expozícia vo vysokorizikových krajinách
- Súčasť **risk assessmentu**:
 - Vyhodnotenie dopadu a pravdepodobnosti
 - Definovanie mitigujúcich opatrení
 - Priebežné sledovanie a reporting

Výstup

- Transparentná identifikácia, ktoré riziká sú stále otvorené
- Podklad pre manažment a rozhodnutia CORM / Compliance
- Auditovateľná dokumentácia a plán nápravných opatrení

16

Limity a riziká prístupu AML Risk Assessment & RBA

Kľúčové body:

- **Subjektívne hodnotenie rizík** – závisí od kvality dát a expertízy
- **Neúplná alebo zastaraná dokumentácia** → riziko nesprávneho rozhodnutia
- **Riziko nedostatočnej implementácie** – kontrolné opatrenia nemusia byť účinné
- **Pretiaženie zdrojov pri high-risk klientoch** – možné zanedbanie low/medium risk
- **Riziko neustálej zmeny prostredia** – nové produkty, technológie, regulácie

Dôležité

- Prístup je efektívny, ale **vyžaduje pravidelnú aktualizáciu, školenia a audit**
- Transparentnosť a dokumentácia sú kľúčom k minimalizácii rizík

17

Proces AML Risk Assessment – Fáza 1 (Inherentné riziko)

Fáza 1 – Inherentné riziko

- Inherentné riziko = **výskyt ML/TF rizika bez akýchkoľvek kontrol**
- Líši sa podľa veľkosti inštitúcie, rozsahu činností, rizikovosti biznis modelu

Hodnotenú rizikové kategórie

1. Distribučné kanály 2. Produkty, transakcie a služby 3. Geografické oblasti 4. Klienti

- Kategórie by mali byť rozdelené na **konkrétne rizikové faktory**
- Rizikové faktory kombinujú kvalitatívne a kvantitatívne aspekty

Dôležitý princíp

- Najprv určiť **aplikovateľnosť** rizikového faktora na procesy
- Až potom **skórovanie inherentného rizika**

18

Skórovanie inherentného rizika

Ako vzniká skóre inherentného rizika?

- Skóre = **kombinácia pravdepodobnosti a dopadu**
 - Pravdepodobnosť výskytu** (Likelihood- veľmi pravidelne, nepravdepodobné, výnimočne)
 - Dopad** (Impact – stĺpec C)
- Skórovanie by malo vychádzať z **preddefinovanej metodiky / matice**
- Výsledkom je **úroveň inherentného rizika** pre daný rizikový faktor
- Skórovanie inherentného rizika vykonáva:
 - AML Compliance Officer**, alebo poverený člen AML tímu
- Skórovanie musí byť: konzistentné, zdokumentované, obhájiteľné

Risk scoring methodology

Likelihood of occurrence				
(Very) regularly	Yellow	Orange	Red	Red
Unlikely	Green	Yellow	Orange	Red
Exceptionally	Green	Green	Yellow	Orange
	Low	Medium	High	Critical
	Impact			

19

Fáza 2 – Gap analýza - od inherentného k reziduálnemu riziku – 1/2

Cieľ gap analýzy

- Posúdiť, **ako efektívne interné opatrenia** mitigujú inherentné ML/TF riziká
- Určiť **reziduálne riziko** po aplikovaní kontrol

Kľúčové kroky

- Zoznam **existujúcich mitigujúcich opatrení** (politiky, postupy, kontroly, otvorené odporúčania)
- Posúdenie dizajnu a efektívnosti kontrol

Výstup

- Reziduálne riziko = inherentné riziko × sila mitigácií
- Ukazuje, či sú ML/TF riziká primerane riadené

20

Fáza 2 – Hodnotenie efektívnosti kontrol – 2/2

Hodnotenie efektívnosti:

- **Self-assessment biznis línií**
 - po vyhodnotení inherentného rizika
- Následné **challenge zo strany Compliance (2nd LoD)**
 - Kontroly zo strany CPL, auditné zistenia..

Spoločná zodpovednosť

- Reziduálne riziko hodnotí **spoločne**:
 - AML Compliance Officer (alebo poverený člen tímu)
 - Biznis línie

Reziduálne riziko

- Hodnotený podobne ako inherentný:
 - pravdepodobnosť × dopad
- Indikuje, či je riziko **akceptovateľné**, alebo sú potrebné **dodatočné opatrenia**

21

Fáza 3- Mitigujúce opatrenia

Kedy vstupuje Fáza 3?

- Ak mitigujúce opatrenia neexistujú alebo sú neefektívne
- Ak reziduálne riziko nie je v rámci risk appetite

Čo je potrebné urobiť

- Definovať **dodatočné mitigujúce opatrenia**
- Stanoviť - **konkrétny termín implementácie a zodpovednosti a potrebné zdroje**

Na čom záleží pri rozhodovaní

- Rozsah, závažnosť a dopad identifikovaného rizika
- Náročnosť a komplexnosť nápravných opatrení

Dôležitá zásada: Rozbehnutá akcia ≠ mitigujúce opatrenie

22

Aktuálny risk assessment

Kedy sa RA musí aktualizovať

- Zavedenie **nových produktov alebo služieb**
- Zmeny existujúcich produktov / procesov
- Zmeny v klientskom portfóliu (high-risk klienti), geografickej expozícii, distribučných kanáloch
- Regulačné alebo legislatívne zmeny

Minimálny štandard:

- Reassessment aspoň raz ročne

23

Dokumentácia ako dôkaz

AML Risk Assessment ≠ len interný dokument

Risk assessment nie je jednorazové cvičenie

- Podľa **čl. 8 AMLD4** je AML risk assessment:
 - priebežný proces
 - nie „one-off“ dokument
- **Risk assessment** je:
 - systematické posúdenie rizík ML/TF
 - nástroj na rozhodovanie a nastavenie kontrol
 - **dokument, ktorý slúži ako dôkaz regulátorom**

24

Reporting výsledkov

Kto a komu

- **AML Compliance Officer** zabezpečuje:
 - Reporting v rámci svojej reportovacej línie (BoD, Executive Committee, Groupová úroveň..)

Účel reportingu

- Informované rozhodovanie manažmentu
- Prepojenie RA s:
 - risk appetite
 - strategickými rozhodnutiami
 - alokáciou zdrojov

25

Q&A